

Fenyvesi Ottó

HALOTT VAJDASÁGIAKAT OLVASVA

Berényi János

*

A világ csupa törmelék,
ödöngő, részeg hevület.
A romhalmaz tetején
százával hullnak el
az aprószent vértanúk.
Lángolnak, mint a fáklyák.

*

Házak levegőben.
A város eltűnt. Nincs villany,
nincs tűz, és a levegő is ritkább.
A folyam lassan kanyarog,
lehetetlen rajta átkelni.

*

A táj idegen, ismeretlen.
A folyó felett lőpor száll.
Távol a hazától,
lovak nyerítenek.
Gépfegyver kattog,
golyót szór.
Darabokra szaggat.
Az élet egy pillanat alatt lepereg.
A fegyverek torkolattüzében
gazdátlan végtagok.

Berényi János (Pankovich János, 1902–1944) költő, újságíró. Kucorán született. Szabadkán, Kalocsán, Baján és Pesten tanult. A Bácsmegeyi Napló és a Kalangya munkatársaként dolgozott. 1944-ben katonai szolgálata közben nyoma veszett.

Baranyai Júlia

Vízbe vesző nyomaidon
napsugár csillámlik.
A kopár, kifosztott táj felett
barna harangszót áraszt a lég.
Dicsértessék a világ!
Dicsértessék Sztárai Mihály
zsoltárba foglalt szelleme.
Dicsértessék a jó öreg Baranya,
Árpád-házi vándorok otthona.

Az út oldalán jegenyék,
az égen madarak, felhők.
A domboldalban Vörösmart ragyog,
a Duna felől halk fuvallat.
Szárnyát csattogtatja egy gólya,
szép tollát hullajtja páva.
Vízbe veszett Kopács.
Vízbe fúltak a ladikok.
Félszegen villan a halak tüskés uszonya.
Szentlászló felett bíbor alkonyat.
A gerendák nagyokat roppannak
a csillag nélküli, sötét éjszakában.
Elfogytak a legendák.
Elfogytak a fogadalmak.
A kopár, kifosztott táj felett
elzúgott a történelem,
vér csorgott homlokán,
végig a szügyén.
Aztán lépett még néhányat,
megtántorodott, majd összezsuklott,
kilehelte a lábad nyomát,
a vérbe fagyott Baranyát.

Dicsértessék a világ!
Szerelmes Jézusunk,
fejed felett glória,
vedd kezébe lelkünk,
vedd örök üdvösségünk.

Baranyai (Schneider) Júlia (1906–1982) pedagógus, művelődéstörténész. Iskoláit a drávaszögi Vörösmarton és Pécsen végezte. Belgrádban német-latin szakon diplomázott.

Helytörténeti és néprajzi gyűjtéséből Vörösmarton, ahol az algimnázium tanára volt, tájműzeumot hoztak létre. Írói nevét szülőföldje, Baranya iránti szeretete és vonzódása őrzi.

Dudás Kálmán

*

Kicsit hideg volt,
déli szél fúj.
Már mindent becsomagolt a bőröndjébe.
Alsóneműk, ing, nadrág. Nyakkendő.
A pulóvert magára vette.
A szerb hatóságok hivatalos levele:
kiutasítás. Újabb száműzetés,
visszatérés, hova és miért?
Az útra egy kis teasütemény.
A kulacsban kakaó.

*

Ötvenhat október 23-án szép idő volt.
Nytva hagyták a patikaajtót.
Bejött egy pesti nő a patikába,
s beírta a panaszkönyvbe:
„Aki ebbe a patikába belép,
félíg meggyógyul.”

Dudás Kálmán (1912–1983) költő, műfordító. Kishegyesen született. Egyetemi tanulmányait Zágrábban végezte. Gyógyszerészként dolgozott. 1946-tól Topolyán gyógyszerész és tanár, majd 1948 őszén Budapestre költözött, ahol patikusként tevékenykedett. Szerb és horvát szerzők műveit fordította magyarra.